

EURÓPSKY PARLAMENT

2004

2009

Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť

2007/2023(INI)

8. 5. 2007

STANOVISKO

Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť

pre Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci

o modernizácii pracovného práva s cieľom splniť výzvy 21. storočia
(2007/2023(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko: Kartika Tamara Liotard

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť vyzýva Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- A. keďže výskum ukázal, že v novom hospodárstve sociálna a predovšetkým rodová nerovnosť existuje a môže sa prehľbovať, a to najmä v tých sektoroch, kde sú slabé odbory a neexistujú kolektívne zmluvy,
- B. keďže základné zamestnanecké práva alebo práva na sociálnu ochranu môžu byť v prípade žien výrazne nižšie, z čoho vyplýva neistota v otázke výhľadu na ďalšie zamestnanie a ovplyvňuje to kľúčové rozhodnutia v ich súkromnom živote, ako je plánovanie rodiny,
- C. keďže ženy majú na trhu práce znevýhodnené postavenie, majú nepomerné zastúpenie v zamestnaniach na čiastočný úväzok a nových, často pochybných formách pracovných dohôd, ako sú zmluvy na dobu určitú a zmluvy o agentúrnom zamestnávaní, a stretávajú sa s prekážkami pri prístupe ku všetkým sociálnym právam a výhodám, ako aj k rovnakým mzdám a kariérnym možnostiam,
- D. keďže ženy sú diskriminované v prístupe na pracovný trh, čo sa odráža vo vyššom riziku chudoby, predovšetkým v rozdieloch v odmeňovaní pretrvávajúcich napriek rovnakej alebo vyššej úrovni vzdelania a odbornej prípravy než u mužov,
- E. keďže znevýhodnená situácia žien na pracovnom trhu vedie k tomu, že dostávajú v priemere o 15 % nižšiu mzdu ako muži, a to napriek tomu, že rovnosť miezd mužov a žien je začlenená do právnych predpisov Európskej únie od jej počiatkov,
- F. keďže nerovnosti vytvárajú priame a nepriame hospodárske náklady a keďže rovnosť zaobchádzania naopak vytvára konkurenčné výhody, jej realizácia má preto strategický význam pre hospodársky a sociálny rozvoj; keďže Európska únia si navyše nemôže dovoliť nevyužiť energiu a produktívne schopnosti žien, ktoré tvoria polovicu obyvateľstva,
- G. keďže pred ženami v súčasnosti stoja tri záväzky, t. j. zvýšiť mieru svojej účasti na pracovnom trhu, porodiť viac detí a čeliť rastúcej potrebe starostlivosti o rodinu, pričom je to takmer vždy žena, od koho sa požaduje, aby prijal kompromisy potrebné na zladenie práce a potrieb rodiny, a kto z dôvodu kombinácie pracovnej a rodinnej úlohy zažíva veľkú mieru stresu a úzkosti,
- H. keďže ženy často opúšťajú pracovný trh na dlhšie obdobia z dôvodu starostlivosti o deti alebo rodinu a ich šanca na opätovné začlenenie do pracovného trhu je nižšia,
- I. keďže platí, že státisíce žien prijímajú neštandardné podmienky zamestnania, pretože ako pracovníčky v domácnosti mimo vlastného domova alebo preto, že sa musia starať o starších členov rodiny, nemajú na výber,

1. poukazuje na to, že prijatie opatrení na zvýšenie práv a výhod sociálneho zabezpečenia pracovníkov zamestnaných na čiastočný úväzok alebo tých, ktorí majú pružné alebo netypické pracovné dohody, a prijatie opatrení na zabezpečenie toho, aby sa neevidovaná práca premenila na riadnu prácu, sú z hľadiska rodovej rovnosti nadovšetko dôležité, pretože väčšina týchto pracovníkov je ženského pohlavia; vyzýva členské štáty, aby rešpektovali pracovné právo, najmä v rámci novej spoločenskej reality a nedávneho vývoja pracovných vzťahov;
2. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zaručili právo na sociálnu ochranu a minimálny príjem, ktoré umožní bezpečnú existenciu a ktoré by nesúviselo s pracovnými záznamami a s druhom zmluvy a bolo by všetkým osobám garantované ako základné právo;
3. zdôrazňuje, že pracovné zmluvy na určitý čas, ktoré sa niekoľkokrát obnovia, by sa mali zo zákona povinne stať zmluvami na neurčitý čas; vyzýva na efektívnejšiu kontrolu používania zmlúv na určitý čas;
4. zdôrazňuje, že situácia v oblasti zamestnanosti v Európe nie je v súlade s jedným zo základných cieľov Európskej únie, ktorým je zlepšovanie životných a pracovných podmienok svojich obyvateľov, ani s lisabonskou agendou, ktorá má za cieľ zvýšiť počet a kvalitu pracovných miest, dosiahnuť úplnú zamestnanosť, sociálne začlenenie a 60 % mieru zamestnanosti žien do roku 2010; vyzýva Komisiu, aby sa týmito otázkami naliehavo zaoberala;
5. vyzýva Komisiu, aby vo svojom konzultačnom postupe účinne uplatňovala rodové hľadisko; poukazuje na to, že zelená kniha Komisie Modernizácia pracovného práva s cieľom splniť výzvy 21. storočia (KOM(2006)0708) (zelená kniha) sa v súvislosti s navrhovanými úpravami nezameriava na ich účinky na rodovú rovnosť;
6. vyzýva členské štáty a zamestnávateľov, aby pružným pracovným časom vytvárali nové príležitosti a aby presadzovali prácu na čiastočný úväzok a samostatnú zárobkovú činnosť pri zabezpečení sociálnej ochrany a dôchodkových práv s cieľom zvýšiť mieru zapojenia žien, mladých a starších ľudí do pracovnej sily;
7. zdôrazňuje, že konkurenčný tlak prispieva k prehĺbovaniu hospodárskej nerovnosti a k zvyšovaniu požiadaviek na pracovnú flexibilitu, a tak nepriaznivo vplyva na postavenie žien na pracovnom trhu, čo sa týka rozdielov v príjmoch a pracovnej a sektorovej segregácie, ich perspektívy získať ekonomickú nezávislosť a ich sociálnej ochrany;
8. zdôrazňuje, že východiskom pracovného práva musí byť odstránenie rodových rozdielov v odmeňovaní práce; domnieva sa, že rodové rozdiely v odmeňovaní práce v rôznych pracovných odvetviach odrážajú nedostatočné ocenenie práce žien;
9. zdôrazňuje, že je potrebné zaviesť správny systém hodnotenia práce žien i mužov s cieľom realizovať princíp rovnakého odmeňovania práce rovnakej hodnoty, ktorý sa v mnohých prípadoch neuplatňuje;
10. poukazuje na to, že riziko oslabenia pozície na pracovnom trhu má silný rodový

a medzigeneračný rozmer, pretože ženy, starší aj mladší pracovníci s neštandardnými zmluvami majú menej príležitostí zlepšiť svoju pozíciu na pracovnom trhu;

11. poukazuje na to, že lepšie uznanie práva na zladenie osobného, pracovného a rodinného života (tak z hľadiska kariéry, ako aj sociálneho zabezpečenia a práva na dôchodok), posilnenie ochrany tehotných a dojčiacich žien, lepšie rozdelenie rodinných a domácich povinností medzi ženami a mužmi a primeraná ponuka služieb starostlivosti o deti a na pomoc odkázaných rodičov, ako aj zavedenie rodičovskej dovolenky nezávislej od materskej dovolenky, sú základnými podmienkami na zabezpečenie rovnosti práv a príležitostí žien a mužov na pracovisku;
12. vyzýva Komisiu, aby nasmerovala proces vychádzajúci zo zelenej knihy k vyváženej kombinácii pružnosti a bezpečnosti a vzala do úvahy potreby pracovníkov aj podnikov;
13. vyzýva členské štáty a sociálnych partnerov, aby umožnili rodičovskú dovolenku a väčšiu pružnosť pracovných podmienok, najmä využívaním nových technológií, aby bolo možné lepšie vyvážiť pracovný, rodinný a súkromný život;
14. odporúča členským štátom, Rade a Komisii, aby si v rámci otvorenej metódy koordinácie vymieňali osvedčené postupy v oblasti pružnej organizácie pracovného času a aby zohľadnili inovačné usporiadanie pracovného času, ktoré vytvára rovnováhu medzi pracovným a rodinným životom;
15. pripomína, že moderné pracovné právo musí garantovať úplné vykonávanie právnych predpisov Spoločenstva a vnútroštátnych právnych predpisov zakazujúcich diskrimináciu na pracovnom trhu; okrem toho pripomína, že pracovné právo musí podporovať účinné mechanizmy zaručujúce rovnosť príležitostí pre všetky pracovné sily, t. j. zákaz diskriminácie pri prijímaní do zamestnania, možnosť služobného postupu a prístup k odbornému vzdelávaniu a zabezpečenie náležitej ochrany pred neoprávneným postihovaním v prípade, že sa ľudia domáhajú svojich práv;
16. vyzýva členské štáty, aby presadzovali prijatie prostriedkov na zabezpečenie rovnosti v rámci podnikov s cieľom úplne odstrániť diskrimináciu v rámci pracovných podmienok, sexuálne obťažovanie, používanie sexistického jazyka pri označovaní pracovných pozícií a pri zavádzaní pracovného času a zabezpečiť vyvážené zastúpenie mužov a žien v správnych radách;
17. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že ženy a muži budú po celý svoj život, a to aj v prípade, že svoju pracovnú činnosť zredukujú alebo prerušia, aby sa venovali výchove detí, napojení na systém sociálneho zabezpečenia, ktorý im zaručí ich právo na dôchodok po ukončení aktívneho života; zdôrazňuje, že je potrebné zaručiť celoživotné vzdelávanie pracovníkov, aby dokázali úspešne prechádzať medzi rôznymi zamestnaneckými situáciami;
18. vyzýva Komisiu, aby vyriešila pracovné vykorisťovanie (nevidovaných) migrujúcich pracovníkov, a to najmä migrujúcich žien, pričom by sa mala zamerať na nástroje a mechanizmy na predchádzanie vykorisťovaniu migrujúcich pracovníkov a boj proti nemu vrátane uznania a presadzovania základných ľudských a pracovných práv

nelegálnych migrantov namiesto toho, aby sa spoliehalo na represie a deportácie,

19. s veľkým znepokojením konštatuje, že zelená kniha síce uznáva, že súčasné podmienky na pracovnom trhu vytvárajú rodovú nerovnosť, napríklad v oblasti rodových rozdielov v odmeňovaní za prácu a v oblasti segregácie podľa druhu zamestnania a odvetvia, ale pritom úplne ignoruje záväzky a povinnosti vo vzťahu k plánu uplatňovania rovnosti žien a mužov;
20. berie na vedomie, opäť s veľkým znepokojením, že hoci zelená kniha uznáva, že ženy čelia nevyváženosti pracovného a súkromného života, ignoruje naliehavú potrebu prijať kroky na zladenie pracovného a súkromného života a demografických problémov, to všetko v súlade s Európskym paktom pre rodovú rovnosť a oznámením Komisie o demografickej budúcnosti Európy;
21. pripomína, že nerovnosť medzi celkovým pracovným zaťažením mužov a žien sa ešte zvýši, ak sa bude podporovať zamestnávanie žien bez zohľadnenia starostlivosti a domácej práce žien;
22. zdôrazňuje, že je potrebné skutočne zaručiť zamestnanecké práva pracovníkov, ktorí pracujú v medzinárodnom kontexte, v celom Spoločenstve, bez ohľadu na to, v ktorom členskom štáte pracujú, so zreteľom na to, že veľké množstvo z týchto pracovníkov tvoria ženy;
23. pripomína, že pojem „flexibilita“ je sám o sebe zavádzajúci: naznačuje väčšiu pružnosť a istotu pre zamestnancov, a pritom skutočnými dôsledkami sú väčšia pružnosť pre zamestnávateľa a väčšia neistota pre zamestnanca, pretože súčasné podmienky na pracovnom trhu nezaručujú sociálne práva pre všetkých a nedávajú pracovníkom nástroje, ktoré by im umožnili mať slovo pri plánovaní pracovného času a jeho prispôbení vlastným potrebám;
24. zdôrazňuje, že je potrebné vyjasniť význam pojmu „pracovník“ v celom Spoločenstve a to, aké majú pracovníci spoločné práva bez ohľadu na ich pracovnoprávny stav,
25. vyzýva členské štáty, aby naďalej podporovali rozvoj trojstranného dialógu medzi verejnou mocou, zamestnávateľmi a odborovými organizáciami, aby bolo možné zohľadniť osobitosti sociálnej reality a nové potreby, ktoré sa objavujú v rámci pracovných vzťahov, a nájsť rovnováhu medzi povinnosťami a záujmami všetkých strán;
26. zdôrazňuje, že hospodársky rast sa nesmie realizovať na úkor sociálnych práv zamestnancov, najmä pokiaľ ide o ženy a zraniteľné skupiny, ako sú menšiny;
27. žiada Európsku komisiu, aby v koordinácii s členskými štátmi pravidelne vyhodnocovala dosah prijatých krokov, aby bolo možné prijať opatrenia potrebné na korekciu tých aspektov, v ktorých nenastal významný pokrok v oblasti rovnoprávnosti mužov a žien.

POSTUP

Názov	Modernizácia pracovného práva s cieľom splniť výzvy 21. storočia
Referenčné čísla	2007/2023(INI)
Gestorský výbor	EMPL
Výbor, ktorý predložil stanovisko dátum oznámenia na schôdzi	FEMM 15.2.2007
Rozšírená spolupráca - dátum oznámenia na schôdzi	
Spravodajkyňa výboru požiadanej o stanovisko dátum menovania	Kartika Tamara Liotard 24.1.2007
Predchádzajúci spravodajca výboru požiadanej o stanovisko	
Prerokované vo výbore	11.4.2007 2.5.2007
Dátum schválenia	2.5.2007
Výsledok záverečného hlasovania	+: 12 -: 1 0: 6
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Katerina Batzeli, Edit Bauer, Ilda Figueiredo, Věra Flasarová, Anneli Jäätteenmäki, Lívia Járóka, Urszula Krupa, Pia Elda Locatelli, Astrid Lulling, Siiri Oviir, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Christa Prets, Amalia Sartori, Eva-Britt Svensson, Anna Záborská
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Anna Hedh, Kartika Tamara Liotard, Marusya Ivanova Lyubcheva, Heide Rühle
Náhradníci (čl. 178 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Daciana Octavia Sárbu
Poznámky (k dispozícii iba v jednom jazyku)	...